

Papa Francesc als periodistes: "Comunicar significa compartir"

Aquest diumenge se celebra la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials que enguany té com a lema "Comunicació i Misericòrdia: una trobada fecunda".

Recuperem el missatge que es va fer públic al gener a les portes de la festivitat de sant Francesc de Sales, patró de periodistes.

07/05/2016

Text íntegre del missatge del Papa Francesc per la 50a Jornada Mundial de les Comunicacions Socials i que cada any es publica a finals de gener amb motiu de la celebració de la festivitats de Sant Francesc de Sales, patró dels periodistes (24 de gener).

Enguany porta per títol

"Comunicació i Misericòrdia: una trobada fecunda". El 8 de maig el Papa va difondre una nota escrita a mà per agrair personalment les pregàries que li arriben a través de les xarxes socials, traduïda a més de 30 idiomes, entre ells el català. Al final de la notícia trobareu la piulada.

Estimats germans i germanes:

L'Any Sant de la Misericòrdia ens convida a reflexionar sobre la relació

entre comunicació i misericòrdia. En efecte, l'Església, unida a Crist, encarnació viva de Déu Misericordiós, està cridada a viure la misericòrdia com a tret distintiu de tot el seu ésser i actuar. El que diem i com ho diem, cada paraula i cada gest, hauria d'expressar la compassió, la tendresa i el perdó de Déu envers tots. L'amor, per la seva naturalesa, és comunicació, porta a l'obertura, no a l'aïllament. I si el nostre cor i els nostres gestos estan animats per la caritat, per l'amor diví, la nostra comunicació serà portadora de la força de Déu.

Com a fills de Déu som cridats a comunicar amb tots, sense exclusió. En particular, és característic del llenguatge i de les accions de l'Església transmetre misericòrdia, per tocar el cor de les persones i sostenir-les en el camí cap a la plenitud de la vida, que Jesucrist, enviat pel Pare, ha vingut a portar a

tothom. Es tracta d'acollir en nosaltres i de difondre al nostre voltant l'escalf de l'Església Mare, de manera que Jesús sigui conegut i estimat, aquest escalf que dóna contingut a les paraules de la fe i que encén, en la predicació i en el testimoni, «l'espurna» que els fa vius.

La comunicació té el poder de crear ponts, d'afavorir la trobada i la inclusió, enriquant d'aquesta manera la societat. És bonic veure persones que s'afanen en triar amb compte les paraules i els gestos per superar les incomprensions, guarir la memòria ferida i construir pau i harmonia. Les paraules poden construir ponts entre les persones, les famílies, els grups socials i els pobles. I això és possible tant al món físic com en el digital. Per tant, que les paraules i les accions siguin apropiades per ajudar-nos a sortir dels cercles viciosos de les condemnes i les revenges, que segueixen embolicant individus i

nacions, i que porten a expressar-se amb missatges d'odi. La paraula del cristià, tanmateix, es proposa de fer créixer la comunió i, fins i tot quan ha de condemnar amb fermesa el mal, prova de no trencar mai la relació i la comunicació.

Voldria, per tant, convidar les persones de bona voluntat a descobrir el poder de la misericòrdia de guarir les relacions danyades i de tornar a portar pau i harmonia a les famílies i a les comunitats. Tots sabem en quina manera les velles ferides i els ressentiments que arrosseguem poden atrapar les persones i impedir-los comunicar-se i reconciliar-se. Això val també per a les relacions entre els pobles. En tots aquests casos la misericòrdia és capaç d'activar una nova manera de parlar i dialogar, com tan eloqüentment va expressar Shakespeare: «La misericòrdia no és obligatòria, cau com la dolça pluja

del cel sobre la terra que està sota d'ella. És una doble benedicció: beneeix el qui la concedeix i al qui la rep» (*El mercader de Venècia*, Acte IV, Escena I).

És desitjable que també el llenguatge de la política i de la diplomàcia es deixi inspirar per la misericòrdia, que mai no dóna res per perdut. Faig una crida sobretot als qui tenen responsabilitats institucionals, polítiques i de formar l'opinió pública, que estiguin sempre atents a la manera d'expressar-se quan es refereixen a qui pensa o actua de forma diferent, o als qui han comès errors. És fàcil cedir a la temptació d'aprofitar aquestes situacions i alimentar d'aquesta manera les flames de la desconfiança, de la por, de l'odi. Cal, tanmateix, valentia per orientar les persones cap a processos de reconciliació. I és precisament aquesta audàcia positiva i creativa la qual ofereix veritables solucions a

antics conflictes així com l'oportunitat de dur a terme una pau duradora. *«Feliços els compassius: Déu se'n compadirà! [...] Feliços els qui treballen per la pau: Déu els anomenarà fills seus!»* (Mt 5,7.9).

Com desitjaria que la nostra manera de comunicar, i també el nostre servei de pastors de l'Església, mai no expressés l'orgull superb del triomf sobre l'enemic, ni humiliés a qui la mentalitat del món considera perdedors i material de rebuig. La misericòrdia pot ajudar a mitigar les adversitats de la vida i a oferir escalf als qui han conegut només la fredor del judici. Que l'estil de la nostra comunicació sigui tal, que superi la lògica que separa netament els pecadors dels justos. Nosaltres podem i hem de jutjar situacions de pecat –violència, corrupció, explotació, etc.–, però no podem jutjar les persones, perquè només Déu pot llegir en profunditat els cors.

La nostra tasca és amonestar qui s'equivoca, denunciant la maldat i la injustícia de certs comportaments, a fi d'alliberar les víctimes i d'aixecar al caigut. L'evangeli de Joan ens recorda que «*la veritat us farà lliures*» (Jn 8, 32). Aquesta veritat és, en definitiva, Crist mateix, la dolça misericòrdia del qual és el model per a la nostra manera d'anunciar la veritat i condemnar la injustícia. La nostra tasca primordial és afirmar la veritat amb amor (cf. Ef 4, 15).

Només paraules pronunciades amb amor i acompanyades de mansuetud i misericòrdia toquen els cors dels qui som pecadors. Paraules i gestos durs i moralistes corren el risc d'enfonsar més a qui voldríem conduir a la conversió i a la llibertat, reforçant el seu sentit de negació i de defensa.

Alguns pensen que una visió de la societat arrelada en la misericòrdia és injustificadament idealista o

excessivament indulgent. Però provem de reflexionar sobre les nostres primeres experiències de relació al si de la família. Els pares ens han estimat i apreciat més pel que som que per les nostres capacitats i els nostres èxits. Els pares volen, naturalment, el millor per als fills, però el seu amor mai no està condicionat per l'abast dels objectius. La casa paterna és el lloc on sempre ets acollit (cf. *Lc 15,11-32*). Voldria encoratjar tots a pensar en la societat humana, no com un espai on els estranys competeixen i busquen prevaler, sinó més aviat com una casa o una família, on la porta està sempre oberta i en la qual els membres s'acullen mútuament.

Per a això, és fonamental escoltar. Comunicar significa compartir, i per compartir es cal escoltar, acollir. Escoltar és molt més que sentir. Sentir fa referència a l'àmbit de la informació; escoltar, tanmateix,

evoca la comunicació, i necessita proximitat. L'escolta ens permet assumir l'actitud justa, deixant enrere la tranquil·la condició d'espectadors, usuaris, consumidors. Escoltar significa també ser capaços de compartir preguntes i dubtes, de recórrer un camí al costat de l'altre, d'alliberar-se de qualsevol presumpció d'omnipotència i de posar humilment les mateixes capacitats i els mateixos dons al servei del bé comú.

Escoltar mai és fàcil. De vegades és més còmode fingir ser sord. Escoltar significa prendre atenció, tenir el desig de comprendre, de valorar, respectar, custodiar la paraula de l'altre. En l'escolta s'origina una espècie de martiri, un sacrifici de si mateix en el qual es renova el gest realitzat per Moisès davant de l'esbarzer ardent: treure's les sandàlies al «terreny sagrat» de la trobada amb l'altre que em parla (cf.

Ex 3,5). Saber escoltar és una gràcia immensa, és un do que s'ha de demanar per poder després exercitar-se practicant-ho.

També els correus electrònics, els missatges de text, les xarxes socials, els fòrums poden ser formes de comunicació plenament humanes. No és la tecnologia la que determina si la comunicació és autèntica o no, sinó el cor de l'home i la seva capacitat per utilitzar bé els mitjans a la seva disposició. Les xarxes socials són capaces d'afavorir les relacions i de promoure el bé de la societat, però també poden conduir a una ulterior polarització i divisió entre les persones i els grups. L'entorn digital és una plaça, un lloc de encontre, on es pot acariciar o ferir, tenir una discussió profitosa o un linxament moral. Demano que l'Any Jubilar viscut en la misericòrdia «ens faci més oberts al diàleg per conèixer-nos i comprendre'ns millor;

elimini tota forma d'entossudiment i menyspreu, i allunyi qualsevol forma de violència i de discriminació» (*Misericordiae vultus*, 23). També en xarxa es construeix una veritable ciutadania. L'accés a les xarxes digitals porta amb si una responsabilitat per l'altre, que no veiem però que és real, té una dignitat que ha de ser respectada. La xarxa pot ser ben utilitzada per fer créixer una societat sana i oberta a la posada en comú.

La comunicació, els seus llocs i els seus instruments han implicat una obertura dels horitzons per a moltes persones. Això és un do de Déu, i és també una gran responsabilitat. M'agrada definir aquest poder de la comunicació com a «proximitat». La trobada entre la comunicació i la misericòrdia és fecunda en la mesura que genera una proximitat que es fa càrrec, consola, cura, acompanya i celebra. En un món dividit,

fragmentat, polaritzat, comunicar amb misericòrdia significa contribuir a la bona, lliure i solidària proximitat entre els fills de Déu i els germans en humanitat.

Vaticà, 24 de gener de 2016

Francesc

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/papa-
francesc-comunicar-significa-
compartir/](https://dev.opusdei.org/ca/article/papa-francesc-comunicar-significa-compartir/) (13/08/2025)